

SA SOPILON POD RUKON, A NA UHU RUŽMARIN: NELLO MILOTTI NA MELODIJAMA ISTRE I KVARNERA U DRUGOJ POLOVINI 1960-IH GODINA

Lada DURAKOVIĆ
Muzička akademija
Sveučilište Jurja Dobrile u Puli
Pula, Rovinjska 14
ldurakov@unipu.hr

UDK: 78.071.1Milotti, N.:7.079]”196”
Prethodno priopćenje
<https://doi.org/10.31726/via.31.4>

Laura MARIN
lauramarin40@gmail.com

Članak govori o djelatnosti Nella Milottija na području popularne glazbe u kontekstu kulturne politike u šezdesetim godinama prošloga stoljeća. Razmatraju se značajke njegovih kompozicija izvedenih na festivalu »Melodije Kvarnera« (od 1969. godine »Melodije Istre i Kvarnera«, MIK) iz perspektive ideologije koja je oblikovala narative o tome kako bi trebala zvučati suvremena hrvatska zabavna glazba.

Ključne riječi: Nello Milotti, festival »Melodije Istre i Kvarnera«, kulturna politika, nagrade, ideologija, hrvatska zabavna glazba

Keywords: Nello Milotti, festival »Melodies of Istria and Kvarner«, cultural policy, awards, ideology, croatian popular music

Parole chiave: Nello Milotti, festival »Melodie dell'Istria e del Quarnero«, politica culturale, premi, ideologia, musica popolare croata

»Meni su prigovarali, pa ti pišeš simfonijske poeme, kantate i zborove a baviš se zabavnom muzikom. Ja kažem da se i u zabavnoj glazbi treba osjetiti odkud dolazi i kad netko iz bilo kojeg dijela Evrope dođe kod nas i čuje tu skladbu da on čuje da je to zbilja glazba iz te zemlje, iz tog područja, iz tog podneblja. Prema tome, ja sam od početka pokušao da nađem jedan način da taj naš istarski melos koji je malo težak da se uho na njega privikne, stavim u okvire zabavne pjesme ...ako već nešto pišem, nek to bude naše, da se čuje miris zemlje, da se osjeti da je to domaće, da je to istarsko...«¹

¹ Nello Milotti u razgovoru s Renatom Pernićem, citirano (Hrvatski Radio, Radio Pula. Arhivska vrpca: VA-282-Nello Milotti. Povodom obilježavanja 40 godina umjetničkoga rada. Autor Renato PERNIĆ, snimatelj Branko PAIĆ.).

Od šezdesetih godina prošloga stoljeća naovamo otvaranje zapadnim utjecajima snažno je nepovratno obilježilo i jugoslavenski prostor. Liberalizacija kulturne sfere rezultirala je afirmiranjem popularnoglazbenih praksi koje su, zahvaljujući u velikoj mjeri radijskom, a kasnije i televizijskom programu, postajale sve rasprostranjenijim. Šezdesete su godine bile posebno obilježene razvojem proizvodnje gramofonskih ploča, kao i širenjem mreže radijskih postaja. Elektronički su mediji omogućili distribuciju različitih žanrova, što je osnažilo dojam blizine zapadnoga svijeta. Slušala se domaća zabavna glazba, čiji su izvođači slijedili inozemne uzore, talijanska i meksička glazba te *jazz* i *rock and roll*.²

Stvaranje popularnokulturnih žanrova, međutim, bilo je postupno, obilježeno brojnim proturječjima i otporom. Kulturna je politika nove vlasti smatrala kako uloga glazbe mora biti u prvom redu obrazovna i oplemenjujuća. Melodije namijenjene zabavi i opuštanju nisu bile usklađene s ideološkim zahtjevima o prosvjetiteljskoj misiji umjetnosti kao dijelu kulturne izgradnje »novog socijalističkog čovjeka«.³ Krivnja zbog loše posjećenosti kazališta i drugih koncertnih prostora pripisivala se zabavnoj i *jazz* glazbi koje su svojim prodorom onemogućile približavanje glazbe »istinske kulturne vrijednosti« širokim slojevima konzumenata. U člancima u novinama i časopisima s nezadovoljstvom se pisalo o zapostavljanju klasične i narodne glazbe na račun popularne. Strukovna su udruženja predlagala akademskim glazbenicima da se sami angažiraju u kreaciji kvalitetne domaće zabavne glazbe koja bi poslužila kao priprema za razumijevanje i prihvaćanje djela klasične literature. Na taj bi se način izbjeglo populariziranje nekvalitetnih uradaka te ujedno zajamčilo da će glazba promicati pozitivne društvene, odnosno radne i moralne vrijednosti.⁴ Konzervativni dio obrazovanih predstavnika glazbeničke struke taj je prijedlog smatrao degradirajućim, na zabavnu glazbu gledali su s visine, smatrajući je manje vrijednom, i tako produbljujući podjelu glazbenih praksi na »elitne« i »masovne«.⁵ S obzirom na to da je popularizaciju lakih žanrova bilo teško spriječiti, s vremenom su ti stavovi prevladani i

² O odnosu kulturne politike prema glazbi u šezdesetim godinama prošloga stoljeća vidi više u: Zoran JANJETOVIĆ, *Od Internacionale do komercijale, popularna kultura u Jugoslaviji 1945 – 1991*, Institut za noviju istoriju Srbije, Beograd 2011.; Sabrina Petra RAMET, »Shake, Rattle and Self-Management: Making the Scene in Yugoslavia«, u: Sabrina Petra RAMET (gl. ur.), *Rocking the State. Rock Music and Politics in Eastern Europe and Russia*, Westveiw Press, Boulder 1994., str. 103 – 140; Francesca ROLANDI, *Dvadeset četiri hiljade poljubaca. Uticaj italijanske popularne kulture u Jugoslaviji (1955 – 1965)*, Geopoetika, Beograd 2022.; Siniša ŠKARICA, *Kad je rock bio mlad – priča s istočne strane (1956. – 1970.)*, V.B.Z., Zagreb 2005.; Dean VULETIC, *Yugoslav communism and the power of popular music*, Doktorska disertacija, Columbia University, New York 2010.; Radina VUČETIĆ, *Koka-kola socijalizam. Amerikanizacija jugoslovenske popularne kulture šezdesetih godina XX veka*, Službeni glasnik, Beograd 2012., str. 163 – 224.

³ JANJETOVIĆ: *Od Internacionale do komercijale...*, str. 119.; Lada DURAKOVIĆ, *Glazba kao odgojno sredstvo u formiranju »socijalističkog čovjeka«: nastava glazbe u osnovnim školama u Hrvatskoj (1945 – 1965)*, Hrvatsko muzikološko društvo, Zagreb 2019., str. 97.

⁴ Zoran PALČOK, »Narodna muzička umjetnost i socijalistička škola«, *Muzika i škola*, 1 (1956.), str. 2 – 6.

⁵ Državni arhiv u Pazinu, HR DAPA-829, Rukopisna ostavština Slavka Zlatića, dokument 2.4.5.2.18., kut. 10.

prevladao je pragmatičan stav da će njihovo toleriranje i kontrola nad distribucijom umjesto kontinuirane kritike proizvesti bolje rezultate.⁶

Strukovna glazbenička udruženja i druge strukture bliske službenoj kulturnoj politici usredotočile su se na stvaranje domaće zabavne glazbe koja bi bila usklađena s ideološkim kriterijima, a ujedno i »specifično jugoslavenska«. Unatoč sastancima, konzultacijama, stotinama ispisanih referata i novinskih članaka o tome kako bi točno ta glazba trebala izgledati, konsenzus nije nikada postignut. »Stilski, zabavna glazba nije smjela biti ni 'previše zapadnjačka', ali ni 'previše narodna', ni 'previše balkanska', ali ni 'previše buržoaska', ni 'previše dosadna', ali ni 'previše erotična'.«⁷ Na tom putu uspona popularne glazbe veliku su ulogu odigrali domaći festivali poput Zagrebačkog festivala, Splitskog festivala i Opatijskog festivala te utjecaj talijanskoga festivala »Sanremo«. Produkcija se sredinom šezdesetih godina razvila u dovoljnoj mjeri da zadovolji potrebe tržišta, što je omogućilo stvaranje prvih jugoslavenskih zvijezda zabavne glazbe, pri čemu su upravo festivali imali veliku ulogu.⁸

Naklonost popularnoglazbenim praksama u Puli bila je jednako prisutna kao i u drugim krajevima zemlje. Na zabavnoglazbenom je području posebno dinamična bila druga polovina šezdesetih.⁹ U to je vrijeme u gradu djelovao mali broj obrazovanih glazbenika, među kojima je jedan od najznačajnijih bio Nello Milotti,¹⁰ nastavnik *solfeggia* i klarineta u Muzičkoj školi te autor najpoznatije istarske masovne pjesme¹¹ *Marš istarskih brigada* i ozbiljnoglazbenih uradaka poput simfonijske poeme *Obala* (1961.) i kantate za mješovit

⁶ Hrvatski državni arhiv, HR-HDA-636, Savez muzičkih udruženja Hrvatske, 1953. – 1961., Izvještaj tajnika Udruženja muzičkih radnika radiostanica i filmskih poduzeća Hrvatske Glavnoj godišnjoj skupštini od 5. 6. 1956., kut. 2.

⁷ Vidi više: Anita BUHIN, »Opatijski festival i razvoj zabavne glazbe u Jugoslaviji (1958. – 1962.)«, *Časopis za suvremenu povijest*, god. 48, sv. 1 (2016.), str. 139 – 159.

⁸ *Isto*.

⁹ Ovaj je rad nastao u sklopu istraživanja za potrebe diplomske radnje Laure Marin obranjene 2023. godine pod mentorstvom prof. dr. Lade Duraković na Muzičkoj akademiji Sveučilišta Jurja Dobrile u Puli. Diplomaska radnja tematizirala je različite vidove glazbenoga života Pule u drugoj polovini šezdesetih godina prošloga stoljeća. Upravo nas je nedostatak tekstova vezanih uz popularnu glazbu u Istri u prošlosti ponukao na temeljitije istraživanje jednoga od njezinih aspekata.

¹⁰ Nello Milotti, skladatelj, glazbeni pedagog i zborovođa (Trst, Italija, 11. XI. 1927. – Pula, 10. III. 2011.) u mladosti je radio u brodogradilištu »Uljanik«, 1943. povezao se s narodnooslobodilačkim pokretom, a 1944. priključio se partizanima. Srednju školu Muzičke akademije u Zagrebu završio je 1953., a kompoziciju je diplomirao 1964. na Akademiji za glasbu u Ljubljani. Od 1953. djelovao je kao nastavnik glazbenog odgoja u Talijanskoj gimnaziji u Puli, a zatim je godinama bio nastavnik klarineta i *solfeggia* u pulskoj Glazbenoj školi Ivana Matetića Ronjgova. Toj je školi bio i ravnatelj početkom 1970-ih, a krajem toga desetljeća predavao je glazbene predmete na tadašnjoj Pedagoškoj akademiji – Odjelu za nastavne djelatnosti u Puli. Vodio je brojne zborove u Puli i Pazinu. Skladao je umjetničku glazbu (kantata, koncert, simfonijske pjesme), masovne pjesme i zabavnu glazbu. Vidi više u: Goran PRODAN (2023.).

¹¹ Nakon Drugoga svjetskog rata posebna se važnost pripisivala glazbi koja je svojim programom/tekstom mogla uspješno buditi nacionalnu svijest ili evocirati uspomene na NOB. Stoga se skladatelje motiviralo da pišu pjesme didaktičkoga sadržaja čija je uloga bila veličanje obnove zemlje i izgradnje socijalizma. Takve su pjesme bile jednostavno strukturirane, simetrične i pravilnoga ritma te su odisale poletnošću, vedrinom, borbenošću, veseljem.

zbor, soliste i simfonijski orkestar *Istarska legenda* (1964.), kojom je obranio diplomski rad na Odsjeku kompozicije Muzičke akademije u Ljubljani.¹² Milotti je usto bio omiljena ličnost pulskih plesnjaka koje je u slobodno vrijeme organizirao u pulskoj Zajednici Talijana i u drugim gradskim prostorima i na kojima je sam, ili uz pratnju kolega i prijatelja, izvodio domaće i inozemne uspješnice, ali i vlastite zabavne melodije. Plesnjaci su se održavali na raznim mjestima u gradu, u omladinskim domovima, mjesnim zajednicama, restoranima, hotelima i noćnim barovima. Svirao se širok raspon pjesama različitih žanrova, od zabavne glazbe do *rock and roll* uspješnica, meksičkih hitova, domaćih i inozemnih pjesama u originalu ili u prijevodu na hrvatski jezik.¹³

Na plesnjacima su bile vrlo popularne i pjesme s festivala koji su u šezdesetima osniva ni diljem bivše države. Pri njihovom se ustanovljenju vodilo računa da se profiliraju u raznim specifičnostima, npr. orijentacijom prema nekom posebnom podžanru poput šansone, regionalnom ili dijalektalnom izričaju i slično.¹⁴ Za Istru i Primorje takva je manifestacija bio popularni MIK, odnosno »Melodije Istre i Kvarnera« – (prvotno je, do 1969. godine, nosio naziv »Melodije Kvarnera«), ustanovljen 1964. godine i zamišljen kao jedan od regionalnih festivala koji njeguju zavičajni prizvuk.¹⁵ Osnovna je intencija pokretača bilo stvaranje zabavne glazbe temeljene na čakavskom glazbenom i govornom izričaju, što je pretpostavljalo, između ostaloga, i interpoliranje folklornih idioma.

Asimiliranje folklora u zabavnu glazbu bilo je jedno od brojnih »mjesta prijepora« pri osmišljavanju nove domaće popularnozabavne produkcije: neki su kreatori kulturne politike smatrali da takav način skladanja može voditi do nacionalnog »specifično našeg izražaja u muzici« te da je stoga dobrodošlo. Drugi su pak smatrali da »folklorizirana« zabavna glazba nije najispravniji način za predstavljanje modernizacije jugoslavenskoga društva i put koji bi domaću glazbu učinio ravnopravnim sudionikom (zapadno)europske scene.¹⁶ Bilo je i mišljenja da se u melodijama MIK-a tradicijska glazba degradira i profanira, neki su kreatori kulturne politike, poput Zvane Črnje, smatrali da bi autorima MIK-a trebalo »...zabraniti da samovoljno uglazbljuju pjesničke tekstove koji nisu za tu svrhu napisani« jer time »devalviraju Gervaisa, Nazora i Balotu« pa »dolazi do nakaznih iskrivljavanja umjetničke ideje i ljudske poruke takvih tekstova«.¹⁷

Za Slavka Zlatića, jednoga od vodećih onodobnih glazbeničkih autoriteta,¹⁸ nije bilo nedoumica. Taj je iznimno snažan podupiratelj oslanjanja na folklor u skladateljskom radu

¹² Lada DURAKOVIĆ, *Ideologija i glazbeni život: Pula 1945. – 1966.*, Hrvatsko muzikološko društvo, Zagreb 2010., str. 122.

¹³ Vidi više u: DURAKOVIĆ, *n. dj.*

¹⁴ BUHIN, *n. dj.*

¹⁵ Uz velike festivale poput »Opatijskog festivala«, »Zagrebačkog festivala« itd., ustanovljeni su i drugi, manji, zavičajni, poput »Kajkavskih popevki« u Krapini (1966.), »Zvuka Panonije« u Osijeku (1966.), »Muzički festival Slavonija« u Slavonskoj Požegi (1969.). Vidi više u: ROLANDI, *n. dj.*

¹⁶ BUHIN, *n. dj.*

¹⁷ Zvane ČRNJA, »Melodije Istre (i Hrvatskog primorja)«, *Dometi*, god. 3, sv. 6 (1970.), str. 1 – 3.

¹⁸ Zlatić je bio iznimno društveno angažiran. Bio je u Glavnom odboru Saveza kompozitora Jugoslavije (SAKOJ) i njegov višegodišnji predsjednik u nekoliko mandata (1957. – 1962., 1977. – 1980. i 1980. –

vrijednost MIK-a vidio upravo u folklornoj fizionomiji, u činjenici da »kroz njegove melodije provejava duh toga kraja, veza sa zemljom«. Smatrao je kako »zabavna melodija postaje kozmopolitska, internacionalna, obiđe svijet prvenstveno kada je obojena nacionalno, kada vuče svoj korijen iz naroda« te je kao argument za tu tvrdnju navodio primjer popularnosti »latino – hispano – američke zabavne muzike«.¹⁹ Mišljenje iznimno društveno angažiranog glazbenika i jednog od vodećih kulturnih ideologa bilo je od velike važnosti, kao i njegova tumačenja da je MIK zaslužan za podizanje razine kvalitete zabavne glazbe te argumentacija kako se putem Festivala vodi briga o očuvanju i osuvremenjivanju istarsko-primorske tradicijske glazbe.²⁰

MIK-ova je posebnost i prednost u očima kulturne politike, između ostaloga, bio i njezin potencijal za decentralizaciju kulturnih događanja. Njezini su se programi organizirali u tzv. putujućoj karavani. Svaka se natjecateljska večer održavala u različitim mjestima, najprije na Kvarneru, a zatim i u Istri. Zahvaljujući tome, u mnogim su manjim sredinama u kojima je Festival gostovao pokrenute kulturne i sportske aktivnosti u mjeri koju »ranije nisu uspjeli postići ni jedan društveni forum, ni jedna kulturna ili prosvjetna ustanova«.²¹ Članovi stručnih povjerenstava MIK-a bili su ujedno i članovi Udruženja muzičara Hrvatske, među kojima su bila vrlo ugledna imena, poput Pere Gotovca, Nikice Kalogjere, Marija Bogliunija, Slavka Zlatića, Natka Devčića i drugih.²²

Na prvom Festivalu, koji se održao 1964. godine pod nazivom »Melodije Kvarnera '64«, u Rijeci se publici predstavilo 14 interpreta s 18 kompozicija. Izvođače je pratio gudački zabavni orkestar pod vodstvom Zlatka Černjula, potpomognut riječkim sastavom »Uragani«. Pod utjecajem tada već poznatih festivala poput Zagrebačkog festivala i Opatijskog festivala sve su pjesme osim jedne bile na hrvatskom književnom standardu, a ni u glazbenom dijelu nije bilo folkornih obilježja. Promjene koje su dovele do prekretnice, usmjeravanja autora prema jezičnom i glazbenom izrazu temeljenom na istarskoj ljestvici i čakavskom narječju s područja Istre, Kvarnera i sjevernojadranskih otoka dogodile su se već u idućoj, 1965. godini.

Na drugom je izdanju Festivala, održanom u Rijeci, u dvije večeri izvedeno dvanaest pjesama poznatih jugoslavenskih skladatelja zabavnih melodija. Izvođače je pratio Riječ-

1981.). Sudjelovao je u pokretanju formiranja Udruženja kompozitora Hrvatske, kojemu je zatim bio na čelu, a poslije i tajnik. Bio je tajnik Nacionalnoga komiteta za muziku pri UNESCO-u, izaslanik na više skupština Međunarodnoga savjeta za narodnu glazbu te iznimno snažan podupiratelj afirmacije stvaralaštva hrvatskih, odnosno jugoslavenskih autora. Po povratku iz Zagreba u Istru 1965. godine bio je ravnatelj Glazbene škole Ivana Matetića Ronjgova u Puli, voditelj i urednik brojnih emisija ozbiljne glazbe na Radio Puli, istraživač u pulskoj podružnici Sjeverojadranskog instituta JAZU-a te pokretač, a zatim i predavač na Pedagoškoj akademiji / Pedagoškom fakultetu.

¹⁹ Slavko ZLATIĆ, »Uloga i draž MIK-a«, *Glas Istre* [dalje: *GI*], god. XXVIII, br. 141 (Pula, 16. VI. 1971.), str. 7.

²⁰ *Isto*.

²¹ *Isto*.

²² Opći podatci o mjestima na kojima je gostovala festivalska karavana, kao i informacije o pratećim orkestrima i izvođačima za svaku godinu mogu se pronaći u e-monografiji »Melodije Istre i Kvarnera« na stranici <https://melody.hr/>. Stoga se u ovome tekstu ti podatci iznose bez popratnih referenci.

ki zabavni orkestar, pod dirigentskom palicom Zlatka Černjula, te instrumentalni sastavi Adriatik, Sonori i Suveniri, a među autorima prvi se put našao Puljanin Nello Milotti. Na natječaj je poslao dvije kompozicije: *Isplovljenje* i *Suvenir*. Stručni je žiri odbio kompoziciju *Isplovljenje*, a druga je skladba prihvaćena:

»Iako nismo dobili poziv od organizatora, ni mi novinari, a ni kompozitor, krenuli smo u Rijeku na prvu večer natječaja 'Melodije Kvarnera', s prilično pesimizma u pogledu plasmana Milotijeve kompozicije 'Suvenir', za koju je tekst napisao pulski zubar Boško Obradović. Jer sama imena ostalih kompozitora, kao što su Gotovac, Kalodera, Boljuni, Kuntarić, Srbljenović i drugi, dali su naslutiti da će debitantu Nelu Milotiju biti jedino zadovoljstvo i nagrada to, što je njegova kompozicija ipak ušla u uži izbor i izvedena među melodijama vrhunskih kompozitora naše zabavne muzike. Međutim - već kod prvih taktova izvođenja melodije 'Suvenir', koju su pjevali poznati zagrebački interpretatori zabavnih melodija Višnja Korbar i Toni Kljaković, po reakciji publike dalo se naslutiti da ova melodija neće ostati nezapažena na ovogodišnjem festivalu u Rijeci. I tako je bilo.«²³

Pjesma *Suvenir* polučila je ogroman uspjeh. Milottiju je Udruženje muzičara zabavne i narodne muzike Hrvatske dodijelilo pokal s natpisom: »Kompozitoru koji je najuspješnije koristio primorsko-istarski melos.« Jugoslavenska muzička revija Ritam nagradila je *Suvenir* kao najvredniju melodiju Festivala, a drugu je nagradu Milotti dobio od riječke publike koja je nagradila i Boška Obradovića za tekst pjesme. Ime Nella Milottija, tada tridesetogodišnjeg skladatelja s diplomom kompozicije s ljubljanske Muzičke akademije, bilo je i publici i žiriju, a i sudionicima Festivala nepoznato do te mjere da su mnogi mislili kako je riječ o nečijem pseudonimu. Na konferenciji za tisak upriličenoj u Rijeci Milotti je, kako čitamo u tisku, bio obasut pitanjima novinara raznih jugoslavenskih listova. S nevjericom su primili informaciju da je skladatelj, kako je sam izjavio, dotad »često kucao na vrata jugoslavenskih festivala zabavne muzike, ali ih je, nažalost, uvijek našao zatvorena.«²⁴

Melodija *Suvenira* odisala je, prema riječima Vice Vukova, predsjednika Udruženja muzičara Hrvatske, »istinom punom ljubavi za ovaj kraj, istinom koja bi trebala da ispunjava sve naše kompozicije zabavne muzike, što bi osiguralo trajnu vrijednost u zemlji i van nje.«²⁵ U melodiju s ugođajem talijanske kancone Milotti je vješto pri kadenciranju te u instrumentalni uvod i solističke interludije ugradio malointervalske pomake tipične za istarski folklor. Opremljena tekstem koji opisuje izobilje (svaka kuća puna vina, sve su barke pune riba) i čarobni krajobraz u kojem žive rasplesani i raspjevani Istrijani te s trajna-nina-ninenaj pripjevom, karakterističnim za istarsko-primorsku tradiciju, melodija

²³ D. ART, »Uspjeh Nela Milotija na natječaju Melodije Kvarnera 65«, *GI*, god. XXII, br. 22 (Pula, 28. V. 1965.), str. 5.

²⁴ *Isto*.

²⁵ *Isto*.

Suvenira bila je ogledni primjer poželjne reprezentativne domaće zabavne glazbe – upravo onakva kakvu se očekivalo od skladatelja s akademskom naobrazbom.

U idućoj je, 1966. godini MIK prvi put, uz Rijeku, održan u Puli. Izvođače je pratio orkestar Udruženja muzičara zabavne i narodne muzike Rijeka, na čelu s dirigentom Josipom Pepijem Forenbacherom, ženski vokalni sekstet i VIS *Uragani*. Nello Milotti te se godine natjecao dvjema kompozicijama.²⁶ Dok je pjesma *Dolazi ljeto*, na tekst Boška Obradovića, prošla gotovo nezapaženo, *Bokaleta*, na tekst istoga autora, dobila je više nagrada. Skladba na tekst Boška Obradovića, koju su interpretirali Ira Kraljić i Dinko Banić, osvojila je pokal stručnog žirija, prvu nagradu publike te nagradu Roženice za najbolje korištenje istarskoga narodnog melosa Radio stanice Pula.²⁷ Nagradu publike Milotti je dobio zahvaljujući tome što su organizatori te godine, u namjeri da glasovanje bude što demokratičnije, dali pravo glasa svim prisutnim gledateljima. Puljani su skladbi *Bokaleta* svog sugrađanina Nella Milottija dali čak 1119 glasova, a u Rijeci je na drugoj festivalskoj večeri ta skladba dobila samo 37 glasova. S obzirom na to da je prva večer održana u Areni, a druga u dvorani riječkoga Nebodera, koji prima ograničen broj posjetitelja, mjesto je održavanja odlučilo o pobjedniku.

Za razliku od *Suvenira*, u kojem je Milotti kombinirao mediteranski ugođaj i elemente lokalne tradicije, *Bokaleta* je pisana u ritamskom obrascu stilizirane polke, pri čemu svaki parni stih kadencira u malointervalnim pomacima, a refren je oblikovan u tercama i sekstama te se zaključuje taranjanjem u trenutku kada tekst govori o sopilama (*i sopile sviraju, vesele se svi*). U drugom dijelu pjesme, gotovo identičnom prvom, taranjanje zamjenjuje povik *opsa sa*. U tradicionalnom istarskom plesu balunu taj povik predstavlja znak za promjenu plesne figure, ali koristi se u tradicijskom glazbovanju i u drugim krajevima bivše države, što također vjerojatno nije bio slučajan odabir. I ova je vedra pjesma, sa simbolima blagostanja (punim bokaletama dobrih istarskih vina i pršuta od čije je težine »slegla greda sva«) zrcalila ideološki poželjne postulate o idiličnom životu u najzapadnijem dijelu zemlje.

Pulski ogranak Udruženja muzičara međutim nije bio zadovoljan kvalitetom Festivala pa su ga u idućoj, 1967. godini odbili sufinancirati, procijenivši da bi organizacija MIK-a u Puli prouzročila gubitak. Prema riječima tajnika udruženja Petra Razdorova razlozi za nezadovoljstvo bili su brojni:

»Prošle godine Udruženje muzičara u Puli u suradnji s koncertnim uredom organiziralo je jednu priredbu 'Melodija Kvarnera' u Puli. Ova priredba, po našem mišljenju nije zadovoljila u kvaliteti izvođača. Orkestar je bio loš i pulski pjevači nisu imali niti jednu probu prije nastupa. Priredba u Puli bila je kao generalna proba za finalnu večer festivala u Rijeci. Ove godine u načelu je bilo dogovoreno da će festivalske pjevače pratiti orkestar iz Zagreba s dirigentom Zlatkom Černjulom

²⁶ D. A., »Prva večer Melodije Kvarnera 66«, *GI*, god. XXIII, br. 24 (Pula, 10. VI. 1966.), str. 5.

²⁷ R. M., »Završene Melodije Kvarnera 1966. Bokaleta N. Milottija najbolja«, *GI*, god. XXIII, br. 26 (Pula, 24. VI. 1966.), str. 5.

i da će biti više pjevača prve garniture. Međutim, i ove godine opet je orkestar isti, a od vrhunskih pjevača jedino nastupa Vice Vukov. Sve nas je to ponukalo da ne pristupimo organizaciji priredbe u Puli.«²⁸

Unatoč negodovanju čelnika kulturno-prosvjetne zajednice Franje Marinkovića, koji je smatrao da je priredba trebala biti održana u Puli jer manifestacija ima »određeni društveni karakter« te je osnovana s »ciljem da propagira naš istarsko-primorski melos i domaće kompozitore i interpretatore zabavnih melodija« pa u takvoj »prvenstveno društvenoj manifestaciji« ne treba tražiti »isključivo financijsku korist«, te je godine MIK zaobišao Pulu. Održan je u Rijeci, Senju, Kraljevici i Lovranu. Izvođače je pratio revijski orkestar pod ravnanjem Marija Nardellija, Ferda Pomykala i Josipa Pepija Forenbachera. Nello Milotti, koji se natjecao dvjema kompozicijama, nije osvojio ni jednu nagradu.²⁹

Fotografija 1. MIK u Senju. Fotografija iz dokumentacije koja se čuva u Milottijevoj sobi. Fakultet za odgojne i obrazovne znanosti, Sveučilište Jurja Dobrile u Puli.

U iduće tri godine, od 1968. kada se karavana MIK-a vratila u Pulu pa do kraja šezdesetih, nizao je uspjeh za uspjehom. Godine 1968. Festival je održan u Senju, Kastvu, Crikvenici, Mošćeničkoj Dragi, Bakru, Rovinju, Puli, Lovranu, Kraljevici i Rijeci. Diri-

²⁸ D(rago) ANTONIAZZO, »Pula bez Melodija Kvarnera«, *GI*, god. XXIV, br. 27 (Pula, 30. VI. 1967.), str. 5.

²⁹ *Isto.*

genti Zabavnoga orkestra bili su Ferdo Pomykalo i Zlatko Černjul, a uz Zabavni orkestar nastupili su i tada popularni VIS-ovi *Uragani* i *Kockari*. Te je godine, za skladbu *Urinjska baklja* za koju je tekst napisao Ljubo Pavešić, a izvodio ju je Toni Kljaković, dobio prvu nagradu publike i pehar RTV-a Zagreb. Za kompoziciju *Barbe*, tekstopisca Marijana Fištrovića, koju su pjevali Ira Kraljić i Roland Šuster, dobio je prvu nagradu stručnoga žirija te iznova nagradu »Roženice« Radio stanice Pula za najuspjeliju primjenu istarskoga melosa.³⁰ Te je godine i redakcija *Glasa Istre* nagradila Milottija. U ime kulturne rubrike urednik lista Ive Rudan Ljubi Pavešiću kao tekstopiscu i Nellu Milotiju kao skladatelju pjesme *Urinjska baklja* uručio je minijaturnu spomen-bistu predsjednika Tita, rad akademskoga kipara Antuna Augustinčića.³¹

Godine 1969. »Melodije Kvarnera« preimenovane su u festival »Melodije Istre i Kvarnera«, a Festival je održan u Kraljevici, Bakru, Rabu, Lovranu, Pazinu, Krku, Senju, Kastvu, Puli i Rijeci. Festivalskim orkestrom dirigirali su Bojan Adamič, Zlatko Černjul i Ferdo Pomykalo, a od 220 prijavljenih u konačan izbor od 21 kompozicije iz pera 19 autora plasirala su se dva Milottijeva ostvarenja. Njegova pjesma *Samanj*, koju su pjevali Tomislav Borić i Toni Kljaković, dobila je prvu nagradu publike i prvu nagradu stručnoga žirija. Za istu je skladbu Kulturno-prosvjetna zajednica Rijeke nagradila i tekstopisca, tada petnaestogodišnjeg Antu Tonkovića. Nagradu za najbolji originalni čakavski tekst osvojio je tekstopisac Armando Černjul za drugu Milottijevu kompoziciju *Labinski kovari*, koju je interpretirao Ansambl Dalmacija.³²

Iduće, 1970. godine karavana je putovala od Pazina, Kastva, Labina, Kraljevice, Buja, Bakra, Krka, Novog Vinodolskog, Pule do Senja i Opatije. Festivalskim orkestrom dirigirali su Bojan Adamič, Zlatko Černjul i Ferdo Pomykalo. Od šest nagrada autorima Milotti je dobio čak četiri. Za skladbu *Kartulina z Kraljevice* na tekst Ljube Pavešića, koju su interpretirali Tonči Kljaković i Tomislav Borić, dobio je prvu nagradu, Zlatni pokal RTV-a Zagreb za najbolju skladbu prema glasovima publike. Za pjesmu *Pod Lindarom*, za koju je sam napisao tekst, a koju je izvodila Betty Jurković, dobio je treću nagradu publike. Za tu je pjesmu osvojio iznova i Roženice Radio Pule za najuspješnije korištenje istarskoga melosa te Zlatni sat Plavog vjesnika za najduži pljesak publike.³³

Uvid u navedene skladbe otkriva Milottijevo (namjerno ili intuitivno) oslanjanje na uporišne točke diskursa kulturne politike o »poželjnim tendencijama« u zabavnoj glazbi. Pjesma *Barbe* o starim ljudima koji mladima prenose pozitivne vrijednosti o važnosti rada i čuvanju tradicijske baštine, sadrži citate tradicijskih pjesama *Rodila loza grozda dva* i *Zaspal Pave*, taranjanje i za istarski folklor tipično dvoglasno pjevanje u sekstama.

³⁰ T. S., »Završio festival Melodije Kvarnera, Opet pehari za Milottija«, *GI*, god. XXV, br. 29 (Pula, 12. VII. 1968.), str. 6; (Nepotpisan), »Priznanja Milotiju i Pavešiću«, *GI*, god. XXV, br. 34 (Pula, 16. VIII. 1968.), str. 6.

³¹ *Isto*.

³² T. S., »U znaku Millotija«, *GI*, god. XXVI, br. 28 (Pula, 4. VII. 1969.), str. 6.

³³ (Nepotpisan), »Žetva Nella Milotija«, *GI*, god. XXVII, br. 158 (Pula, 6. VII. 1970.), str. 8.

Fotografija 2. Pokali s MIK-a 1965. i 1968. godine. Iz Milottijeve sobe, Fakultet za odgojne i obrazovne znanosti, Sveučilište Jurja Dobrile u Puli.

Tekstualni predlošci *Labinskih kovara* i *Samnja* nose gotovo identičnu poruku: govore o rudarima čiji optimizam nadvladava naporan i mukotrpan rad, u slobodno vrijeme vesele se na sajmu, pijući malvaziju i teran i slušajući zvuke roženica. Skladbe se razlikuju u glazbenom oblikovanju. Konceptija *Samnja* jednostavna je i prati tekstualni predložak. Opisi teških uvjeta rada u rudarskom oknu i rada u polju u strofama praćeni su oporim pomacima istarsko-tradicijskoga izričaja, a mediteranska raspjevanost u refrenu opisuje veselje i druženje s prijateljima na sajmu.

Labinski kovari su i u skladateljsko-tehničkom, kao i izvođačkom smislu zahtjevniji. Umjetničkoj vrijednosti skladbe doprinosi (što u zabavnoj glazbi nije čest slučaj) izmjenjivanje recitativnih, solističkih i zbarskih dijelova u vokalnoj dionici. Bogatijim harmonijskim jezikom i nešto složenijom formalnom strukturom Milotti kao da je htio napisati »ozbiljnoglazbeni« uradak, odjeven u revijski aranžman.³⁴ Možda upravo toj kompleksnosti valja pripisati nezamijećenost kompozicije od strane publike.

Za pjesmu *Pod Lindarom* Milotti je sam napisao stihove, koji svjedoče o njegovoj nadarenosti i na pjesničkom području. Govori o barbi Mihi, istarskom seljaku, koji cijeli tjedan naporno radi, a nedjeljom uglanca cipele, obuče nove hlače, stavi šešir na glavu i cvijet u

³⁴ Ovu pretpostavku potvrđuje i potvrda pronađena u Milottijevoj arhivskoj dokumentaciji koja se čuva na Fakultetu za odgojne i obrazovne znanosti Sveučilišta Jurja Dobrile u Puli, u Milottijevoj sobi. Iz nje je vidljivo da je Nello Milotti 1982. godine, dakle trinaest godina nakon natjecanja na MIK-u, dobio treću nagradu Kulturno-prosvjetnog društva »Ivan Matetić Ronjgov« za kompoziciju *Labinski kovari*, koju je priredio za mješoviti pjevački zbor. Članovi povjerenstva za dodjelu nagrade bili su Boris Papandopulo, Slavko Zlatić i Dušan Prašelj.

zapučak i uputi se u grad. Nakon nekoliko popijenih bukaleta, kad noge odbiju poslušnost, »u plesnom ritmu« i zviždućući, odlazi kući, obećavši sebi kako idući put neće potrošiti sav novac na piće, već će svojoj *Fumici kupiti facol*. Šaljiv i životan tekst pomalo je i neusklađen s ideološkim narativima, u kojima su se teme vezane uz nepoželjno ponašanje, poput pretjerane uporabe alkohola, većinom zaobilazile.

Urinjska baklja i *Kartulina z Kraljevice* Millotijev su *hommage* Primorju i ne sadrže istarske tradicijske idiome. Riječ je o šlagerima kakvi su se u to vrijeme mogli čuti i na drugim festivalima, poput Splitskog festivala i Opatijskog festivala. Dok aranžman *Urinjskih baklji* sadrži za Primorje tipične mandoline, u *Kartulini z Kraljevice*, koja započinje vješto ukomponiranim primorskim narodnim napjevom *Hitala je Mare*, čuju se i mariači trube te drugi elementi meksičke glazbe. Zbog velikog broja meksičkih filmova koji su se prikazivali u jugoslavenskim kinima te hitovima poput *Mame Juanite*, mnogi su domaći glazbenici slijedili meksičke glazbene uzore,³⁵ u čemu se i Milotti očito želio iskušati.

Iz izbora pjesničkih predložaka iščitava se njegova usklađenost s diskurzivnim kanonom ideologije koji je, prema uputama Udruženja muzičara, od skladatelja tražio da zabavna glazba, »da bi imala svoj puni raison d'etre... uz svoje općenite stručne kvalitete u produkciji i reprodukciji...(bude) organički povezana s nama, s našim životom«.³⁶ Skladatelji koji u svojim ozbiljnoglazbenim uradcima »tretiraju pitanja više općeljudska«,³⁷ pri pisanju zabavne glazbe trebali su je sadržajno povezati uz »male stvari iz svakodnevnih zbivanja, iz svijeta koji nas okružuje i za koji se najneposrednije zanimamo«.³⁸ To je pretpostavljalo slike idealizirana života u oslobođenoj zemlji, optimizam i vjeru u budućnost koji će se odražavati u »specifično našoj« popularnozabavnoj glazbi.

Stvaranje prepoznatljivih melodija temeljenih na folklornim obilježjima istarsko-primorskih narodnih napjeva nije bio lak zadatak jer je valjalo pomiriti suprotnosti koje proizlaze iz zakonitosti netemperirane strukture narodnih napjeva i tradicije europske harmonijske prakse. I ranije sklon zabavnoj glazbi, koju su obrazovani skladatelji nerijetko izbjegavali smatrajući da bi im pisanje takvih skladbi »ugrozilo reputaciju«, za Milottija je MIK predstavljao svojevrsan izazov. Antifašist i ljevičar po vokaciji pri pisanju se primjetno oslonio na narative kulturne politike, proživši svoje uratke didaktičkim sadržajem koji obrađuje svakodnevicu običnoga čovjeka, »odražava život u novom društvenom sustavu« pri čemu su materijalne blagodati, entuzijizam žitelja Istre i njegovanje pozitivnih vrednota svojevrsna metafora »dobrog življenja« u socijalizmu.

Novine su 1970. pisale kako su se ploče s pjesmama koje je skladao Nello Milotti za festival »Melodije Istre i Kvarnera« 1970. godine rasprodale iznimno brzo te da su njegove skladbe *Suvenir* i *Bukaleta* ušle u Jugotonov izbor »40 najuspješnijih skladbi zabavne glazbe

³⁵ O utjecaju meksičkih filmova i glazbe na popularnu kulturu u Jugoslaviji u šezdesetima vidi npr.: VUČE-TIĆ, *Koka-kola socijalizam...*, str. 188.

³⁶ HR-HDA-636, Savez muzičkih udruženja Hrvatske, 1953. – 1961., kutija 2, Izvještaj tajnika Udruženja muzičkih radnika radiostanica i filmskih poduzeća Hrvatske Glavnoj godišnjoj skupštini od 5. 6. 1956.

³⁷ *Isto*.

³⁸ *Isto*.

koje su nastale u Hrvatskoj u zadnjih 40 godina³⁹. Kompozicijski i stilski atraktivne, pisane u stilu šlagera, talijanske kancone, ponegdje prožete istarskim, a ponegdje primorskim melosom, pjesme s MIK-a u koje su prirodno i nenametljivo utkani tradicijski elementi, osigurale su mu veću popularnost i prepoznatljivost kod publike od ozbiljnoglasbenih djela.

---

³⁹ (Nepotpisan), »Milottijevih ploča više nema«, *GI*, god. XXVII, br. 161 (Pula, 9. VII. 1970.), str. 4; (Nepotpisan), »Priznanje za prof. Milottija«, *GI*, god. XXVII, br. 207 (Pula, 1. IX. 1970.), str. 4.

POPIS IZVORA

Arhivsko gradivo

Državni arhiv u Pazinu, HR DAPA-829, Rukopisna ostavština Slavka Zlatića.

Hrvatski državni arhiv, HR-HDA-636, Savez muzičkih udruženja Hrvatske, 1953. – 1961.

Hrvatski Radio, Radio Pula. Arhivska vrpca: VA-282-Nello Milotti.

Tisak

ANTONIAZZO, D(rago): »Pula bez Melodija Kvarnera«, *Glas Istre*, god. XXIV, br. 27, Pula, 30. VI. 1967.

ART, D.: »Uspjeh Nela Milotija na natječaju Melodije Kvarnera 65«, *Glas Istre*, god. XXII, br. 22, Pula, 28. V. 1965.

A. D.: »Prva večer Melodije Kvarnera 66«, *Glas Istre*, god. XXIII, br. 24, Pula, 10. VI. 1966.

Nepotpisan: »Priznanja Milotiju i Pavešiću«, *Glas Istre*, god. XXV, br. 34, Pula, 16. VIII. 1968.

Nepotpisan: »Žetva Nella Milotija«, *Glas Istre*, god. XXVII, br. 158, Pula, 6. VII. 1970.

Nepotpisan, »Milottijevih ploča više nema«, *Glas Istre*, god. XXVII, br. 161, Pula, 9. VII. 1970.

Nepotpisan: »Priznanje za prof. Milottija«, *Glas Istre*, god. XXVII, br. 207, Pula, 1. IX. 1970.

S., T.: »Završio festival Melodije Kvarnera, Opet pehari za Milottija«, *Glas Istre*, god. XXV, br. 29, Pula, 12. VII. 1968.

S., T.: »U znaku Millotija«, *Glas Istre*, god. XXVI, br. 28, Pula, 4. VII. 1969.

ZLATIĆ, Slavko: »Uloga i draž MIK-a«, *Glas Istre*, god. XXVIII, br. 141, Pula, 16. VI. 1971.

Literatura

BUHIN, Anita: »Opatijski festival i razvoj zabavne glazbe u Jugoslaviji (1958. – 1962.)«, *Časopis za suvremenu povijest*, god. 48, sv. 1 (2016.), str. 139 – 159.

ČRNJA, Zvane: »Melodije Istre (i Hrvatskog primorja)«, *Dometi*, god. 3, sv. 6 (1970.), str. 1 – 3.

DURAKOVIĆ, Lada: *Ideologija i glazbeni život: Pula 1945. – 1966.* Hrvatsko muzikološko društvo, Zagreb 2010.

DURAKOVIĆ, Lada: *Glazba kao odgojno sredstvo u formiranju »socijalističkog čovjeka«: nastava glazbe u osnovnim školama u Hrvatskoj (1945 – 1965).* Hrvatsko muzikološko društvo, Zagreb 2019.

JANJETOVIĆ, Zoran: *Od Internacionale do komercijale, popularna kultura u Jugoslaviji 1945 – 1991.* Institut za noviju istoriju Srbije, Beograd 2011.

»Melodije Istre i Kvarnera«, www.melody.hr. Pristupljeno 1. veljače 2024., <https://melody.hr/>.

- PRODAN, Goran – Nello Milotti, *Istrapedija*, enciklopedijska natuknica. Pristupljeno 16. veljače 2024., <https://www.istrapedia.hr/en/natuknice/1532/milotti-nello>.
- PALČOK, Zoran: »Narodna muzička umjetnost i socijalistička škola«. *Muzika i škola*, 1 (1956.), str. 2 – 6.
- RAMET, Sabrina Petra: »Shake, Rattle and Self-Management: Making the Scene in Yugoslavia«, u: Sabrina Petra RAMET (gl. ur.), *Rocking the State. Rock Music and Politics in Eastern Europe and Russia*. Westveiw Press, Boulder 1994., str. 103 – 132.
- ROLANDI, Francesca: *Dvadeset četiri hiljade poljubaca. Uticaj italijanske popularne kulture u Jugoslaviji (1955 – 1965)*. Geopoetika, Beograd 2022.
- ŠKARICA, Siniša: *Kad je rock bio mlad - priča s istočne strane (1956. – 1970.)*. V.B.Z., Zagreb 2005.
- VULETIC, Dean: *Yugoslav communism and the power of popular music*, Doktorska disertacija, Columbia University, New York 2010.
- VUČETIĆ, Radina: *Koka-kola socijalizam. Amerikanizacija jugoslovenske popularne kulture šezdesetih godina XX veka*. Službeni glasnik, Beograd 2012.

SAŽETAK

Sa sopilon pod rukon, a na uhu ružmarin: Nello Milotti na Melodijama Istre i Kvarnera u drugoj polovini 1960-ih godina

Članak govori o djelatnosti Nella Milottija na području popularne glazbe. Razmatraju se značajke njegovih kompozicija izvođenih i nagrađenih na festivalu »Melodije Kvarnera« (»Melodije Istre i Kvarnera«, MIK) u kontekstu kulturne politike šezdesetih godina prošloga stoljeća. To je vrijeme obilježeno afirmiranjem popularne glazbe, osnivanjem festivala zabavnih melodija te pokušajima kreacije domaće zabavne glazbe koja će imati obrazovni predznak i promicati pozitivne društvene, odnosno radne i moralne vrijednosti. Strukovna glazbenička udruženja i druge strukture bliske službenoj kulturnoj politici tragali su za načinima stvaranja »specifično jugoslavenske« glazbe koja bi bila kvalitetna i suvremena, a ujedno i usklađena s ideološkim kriterijima. Kulturna je politika pritom posebne nade polagala u akademske glazbenike poput Milottija, koji je u vrijeme osnivanja MIK-a upravo diplomirao na Akademiji za glasbo u Ljubljani. Skladbe Nella Milottija *Suvenir*, *Bokaleta*, *Urinjska baklja*, *Barbe*, *Kartulina z Kraljevice*, *Samanj*, *Pod Lindarom* i *Labinski kovari*, kojima se predstavljao na MIK-u u drugoj polovini šezdesetih godina, bile su kompozicijski i stilski atraktivne, što je znala prepoznati i publika, kao i stručna povjerenstva Festivala. Pisane u stilu šlagera, talijanske kancone, prožete istarskim tradicijskim elementima ili pak primorskim melosom, oslanjale su se na uporišne točke diskursa »poželjnih tendencija« u zabavnoj glazbi. Bile su vedre i optimistične, mladima su prenosile pozitivne vrijednosti o važnosti rada i čuvanju baštine te zrcalile ideološki poželjne postulate o idiličnom životu u najzapadnijem dijelu zemlje.

SUMMARY

With sopila under the arm and the rosemary over the ear: Nello Milotti on the »Melodies of Istria and Kvarner« in the second half of the 1960s

The article talks about Nello Milotti's activity in the field of popular music. The features of his compositions performed and awarded at the Festival »Melodies of Kvarner« (»Melodies of Istria and Kvarner«, MIK) are discussed in the context of cultural policy of the 1960s. This time was marked by the establishment of popular music, the foundation of festivals of entertaining melodies and attempts to create local popular music that will have an educational sign and promote positive social, i.e. work and moral values. Professional music associations and other structures close to official cultural policy were looking for ways of creating »specifically Yugoslav« music that would be of high quality and contemporary and at the same time aligned with ideological criteria. Cultural policy has placed special hopes on academic musicians such as Milotti, who had just graduated from the Academy of Music in Ljubljana at the time of MIK's founding. The compositions of Nello Milotti *Suvenir, Bokaleta, Urinjska baklja, Barbe, Kartolina s Kraljevice, Samanj, Pod Lindarom* and *Labinski kovari* with which he presented at MIK in the second half of the sixties were compositionally and stylistically attractive, which was recognized by the audience as well as the expert committees of the festival. Written in the style of schlagers, Italian canzone, imbued with Istrian traditional elements or littoral melodies, they relied on the strongpoints of the discourse of »desirable tendencies« in entertainment music. They were cheerful and optimistic, conveyed positive values to young people about the importance of working and preserving heritage, and mirrored ideologically desirable postulates about idyllic life in the westernmost part of the country.

RIASSUNTO

***Con la sopila sottobraccio e il rosmarino all'orecchio:
Nello Milotti alle »Melodie dell'Istria e del quarnero« nella seconda metà
degli anni 60 del secolo scorso***

L'articolo parla dell'operato di Nello Milotti nella musica leggera. Vengono considerate le caratteristiche delle sue composizioni eseguite e premiate al Festival »Melodie del Quarnero« (»Melodie dell'Istria e del Quarnero«, MIK) nel contesto della politica culturale degli anni 1960. Questo periodo è stato contrassegnato dall'affermazione della musica leggera, dall'istituzione di festival di questo genere e dai tentativi di creare musica leggera nazionale che avrà un impatto educativo e promuoverà valori sociali positivi, cioè di lavoro e morali. Le associazioni musicali professionali e quelle vicine alla politica culturale ufficiale erano alla ricerca di modi per creare musica »specificamente jugoslava« che fosse di alta qualità, moderna e allo stesso tempo allineata ai criteri ideologici. La politica culturale ha riposto particolari speranze nei musicisti accademici come ad es. Milotti, diplomato all'Accademia di Musica di Lubiana al momento della fondazione del MIK. Le composizioni di Nello Milotti *Suvenir, Bokaleta, Urinjska baklja, Barbe, Kartolina s Kraljevice, Samanj, Pod Lindarom i Labinski kovari* con cui si è presentato al MIK nella seconda metà degli anni Sessanta erano tecnicamente e stilisticamente attraenti, il che è stato riconosciuto dal pubblico e dalle giurie di esperti del festival. Scritti nello stile schlager, della canzone italiana, intrisi di elementi tradizionali istriani o melodie del litorale croato, si basavano sui punti di forza del discorso delle »tendenze desiderabili« nella musica di intrattenimento. Erano allegre e ottimiste, trasmettevano valori positivi ai giovani sull'importanza del lavoro e delle tradizioni, e rispecchiavano postulati ideologicamente desiderabili sulla vita idilliaca nella parte più occidentale del paese.